ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА

✉ ул. ”Витоша” № 44
763 гр. Главиница

☎ тел. (08636) 20-40; (08636) 22-84
e-mail:obshtina@glavinitsa.bg; www.glavinitsa.bg

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА 2025 – 2026 г.

(Приета с Решение №141 по Протокол №19/30.01.2025 г. на ОбС - Главиница)

СЪДЪРЖАНИЕ:

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ) ……...3
I. ВЪВЕДЕНИЕ …….....4
II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА. СЪСТОЯНИЕ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ……...5
1. Аналитична част ……..5
2. Състояние и предизвикателства пред общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците …….....6
III. ВИЗИЯ ……9
IV. ДРУГИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ПРЕДОСТАВЯЩИ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНАТА ……11
1. Социални услуги - резидентен тип ……...11
2. Социални услуги, предоставяни по проекти ……..12
3. Механизъм лична помощ ……12
V. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА ……12
VI. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ ……...13
1. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ ……..13
2. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ ……..13
VII. ОСНОВНИ МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ……..14
VIII. УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ ……18
IX. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ ……..19
X. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ……...19
XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ……19

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ)

ДГ	Детска градина
ОбУ	Обединено училище
СУ	Средно училище
МКБППМН	Местна комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
МОН	Министерство на образованието и науката
РУО	Регионално управление на образованието
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
РЦППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
СОП	Специални образователни потребности
НПО	Неправителствена организация
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
ДВ	Държавен вестник
РЗИ	Регионална здравна инспекция
СПУО	Система за предучилищно и училищно образование
ЕГД	Европейската гаранция за детето
ЦНСТ ДБУ	Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания
ЦНСТ ДУ	Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания
ЦСОП	Центъра за специална образователна подкрепа
ЕПЛР	Екипи за подкрепа за личностно развитие

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на Община Главиница е разработена в изпълнение на разпоредбата на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование (обн. ДВ бр. 79 от 13.10.2015 г.) (ЗПУО) и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование, приета с ПМС № 232 от 20 октомври 2017 г., която урежда обществените отношения, свързани с осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, както и дейността на институциите в тази система за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, и включва осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, и за включването и участието им в общността на детската градина и училището. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Подкрепата за личностно развитие е *обща* и *допълнителна*. Общата и допълнителната подкрепа се осигуряват там, където са детето и ученикът - в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие. В случаите, в които ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна, вечерна или комбинирана форма за повече от 30 последователни учебни дни, се обучават в индивидуална форма в домашни или стационарни условия в лечебно заведение.

Дейностите по подкрепа на личностното развитие на децата и учениците се осигуряват и осъществяват от институции и организации: детски градини, училища, центрове за подкрепа за личностно развитие, Център за специална образователна подкрепа, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, обществени съвети към детски градини и училища, настоятелства към детски градини и училища, НПО, Центрове за обществена подкрепа, РЗИ, родителски сдружения и др.

Настоящата стратегия е разработена въз основа на:

- Областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Област Силистра (2025-2026 г.), съгласувана от Областния съвет за развитие на област Силистра и от РУО - Силистра съгласно чл. 196, ал. 5 от ЗПУО.
- Общински Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Главиница, приет от Общински съвет – Главиница, с Решение № 121/29.11.2024 г.

Общинската Стратегия е за периода 2025 – 2026 г., който е съобразен със срока на Областната стратегия и подпомага гарантирането на качествено образование за всяко дете и ученик, и пълноценната реализация на приобщаващото образование в детската градина и училищата на територията на Община Главиница.

Целите и приоритетите на Стратегия са съобразени със законовата рамка на процеса на приобщаващо образование в българските образователни институции и законното право на всяко дете да бъде приобщено и ценено, да се гарантира достъпа му до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие на следните основни принципи:

1. Гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина и училище най-близо до неговото местоживеене и качествено образование.
2. Гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик за подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности.

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и ученика, съобразени с възрастовите и социални промени в живота му, и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.

4. Приемане и зачитане уникалността на всяко дете и ученик, и подкрепа на неговото личностно израстване, на които образователните институции трябва да откликнат по подходящ начин, чрез гарантиране на максимално развитие на неговия потенциал.

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищно образование.

6. Професионално развитие и повишаване на педагогическите компетентности на работещите в образователните институции с оглед на откликване на необходимостта от осигуряване на обща и допълнителна подкрепяща среда на децата и учениците.

7. Сътрудничество на институциите в системата на предучилищното и училищното образование на всички равнища – управление, диалог и екипност, споделяне на добри практики в процеса на приобщаващото образование, ефективно взаимодействие с родителските общности и неправителствените организации, осигуряване на обща и допълнителна подкрепяща среда.

Осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование се осъществява в партньорство между държавните и местните органи и структури, както и с доставчиците на социални услуги.

Общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват, е неразделна част от самостоятелно разработени и прилагани цялостни политики, чиито основни принципи са:

- подкрепа за личностно развитие у детето и ученика;
- изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в заложени в Областната стратегия за личностно развитие на децата и учениците в област Силистра 2025-2026 г.

Стратегията е стратегически документ с отворен характер, който подлежи на промени в зависимост от потребностите на образователната система и измененията в нормативната уредба. След 2026 година, Стратегията може да бъде продължена, допълнена или изменена, в зависимост от постигнатите резултати и актуалната обстановка в образователната система в Община Главиница.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЩИНА ГЛАВИНИЦА. СЪСТОЯНИЕ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА.

Аналитична част.

Към момента на изготвяне на стратегията образователната система в Община Главиница обхваща:

- 1 детска градина - ДГ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Главиница, с 8 изнесени групи към нея. Общият брой на децата от 2 до 6 годишна възраст е 231, от които 21 са със специални образователни потребности.

- 1 средно училище - СУ „Васил Левски“ гр. Главиница. Общият брой на обучаващите се ученици от I до XII клас е 442, от които 23 са със специални образователни потребности.

- 1 обединено училище - ОбУ „Иван Вазов“ с. Зафирово. Общият брой на обучаващите се ученици от I до VII клас е 125, от които 10 са със специални образователни потребности.

За осъществяване на политиката в сферата на образованието в Община Главиница са приети и действат следните нормативни документи:

- Общинска програма за закрила на детето;
- Общински план за младежта на Община Главиница - 2024 година;
- Общински План за действие на Община Главиница за периода 2024-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Създадена е добра организация за стартиране на учебната 2024-2025 година: обновена материална база и учебна среда; осигурени са познавателни книжки, учебници и помагала, учебна документация; създадена е целодневна организация на учебния ден; осигурени са столово хранене и транспорт и медицински грижи за децата и учениците.

Демографската характеристика на Община Главиница следва тенденциите на намаляване броя на населението, характерни както за областта, така и за страната, които са в резултат на намаляване броя на родените деца и интензивната емиграция на младите хора в активна възраст.

Община Главиница се стреми да създава условия и възможности за усъвършенстване на образователната система. Образованието е един от основните приоритети. Изпълнявайки своите правомощия и отговорности, общината координира изпълнението на приема на ученици в училищата; обхвата на децата и учениците, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование; поддържането и обновяването на материално-техническата база.

Детската градина с изнесените групи към нея разполагат с материална база, която покрива базовите потребности на децата за провеждането на учебния процес и осигуряват безопасна среда. Училищата на територията на Община Главиница също се намират в сгради, публична общинска собственост. Директорите им са второстепенни разпоредители с бюджет, а бюджетът им се формира на същия принцип като при детската градина. В училищата има непрекъснато сътрудничество между родители, преподаватели, училищно настоятелство. Създадени са добри условия за комуникация и сътрудничество. Осъществява се предимно личен контакт между родителите, класните ръководители, преподавателите и училищното ръководство. В детската градина осигуряването на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата със специални образователни потребности се предоставя от психолог, логопед и ресурсен учител, назначени на щат от директора на детската градина. Ресурсното подпомагане в училищата се осъществява от ресурсни учители назначени от директорите на училищата, а логопед и психолог от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦППО), гр. Силистра. Училищата и централната сграда на детската градина, в които се обучават деца и ученици със специални образователни потребности, разполагат с кабинети и необходимото оборудване за пряката работа на ресурсните учители.

Директорките на образователните институции се възползват от кандидатстването по различни програми и назначават медиатор, социален работник или помощник на учителя, с цел по-ефективно подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане на децата и учениците от системата на предучилищното и училищното образование.

Съгласно ЗПУО държавната политика за осигуряване и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на общинско ниво се осъществява чрез организиране на дейности за развитие на индивидуалните им способности и дарования в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, придобиването на умения за лидерство, изграждане на култура в организацията и самоорганизацията на децата и учениците, активизиране на взаимодействието между детската градина/училището, семейството и социалната среда и др. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и всеки ученик.

2. Състояние и предизвикателства пред общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

2.1. Състояние

Дейностите от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които не всички училищата могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране, са:

- кариерно ориентиране на учениците;
- грижа за здравето;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- логопедична работа.

Община Главиница прилага политика на обезпечаване дейностите за подкрепа на личностното развитие чрез подпомагане реализацията и финансирането на общински образователни, младежки, културни, социални и спортни програми, дейности по превенция на риска, информационни кампании, здраве.

2.1.1. Всички училища и детската градина заедно със филиалните сгради по населените места на територията на Община Главиница са общински и се помещават в сгради, публична общинска собственост. Осъществяват дейността си при условията на второстепенни разпоредители с бюджет – делегирани от държавата дейности, а при възникнала необходимост по преценка на финансиращия орган се дофинансират за сметка на общинския бюджет.

2.1.2. Във всички групи на детската градина и училищата функционират здравни кабинети, които са обзаведени с медицински мебели и инструменти, осигурени с медикаменти и превързочни материали. За здравето на децата и учениците се грижат медицински специалисти.

2.1.3. Общината чрез своята дейност дава възможност за реализация и удовлетворяване интересите и потребностите на децата в свободното им време; стимулиране творческата изява на децата чрез организиране на конкурси, състезания, концерти, игри и други дейности, в които детето се включва, водено от вътрешно убеждение и интереси.

2.2. Предизвикателства.

2.2.1. Образователните институции, в които има деца и ученици със СОП в най-голяма степен са ангажирани с реформата на приобщаващото образование към настоящия момент. Тези образователни институции са изправени пред предизвикателството да осмислят, да се подготвят и да приложат нормативна уредба за допълнителната подкрепа на децата и учениците със СОП. Предизвикателството за децентрализиране и индивидуализиране на грижата за децата и учениците със СОП има различни измерения за всяка от тези институции. Те не биха могли самостоятелно да поддържат норма за преподавателска заетост на един ресурсен учител. В случай, че тези училища успешно се справят с прехода към децентрализирано обезпечаване на ресурсно подпомагане, за учениците ще бъде постигнат значителен прелом в новата политика. Деца и учениците със специални образователни потребности, които се нуждаят от допълнителна подкрепа за личностно развитие, изискват много конкретен подход при планиране на необходимите ресурси и прилагане на институционалните практики към индивидуализирана грижа, както и гъвкави решения на място и в сътрудничество с другите институции.

ЗПУО и Наредбата за приобщаващо образование регламентира екипна работа за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на личностното развитие чрез създаване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците.

Нормативните промени дават възможност за възникване на нови институции, променят се задачите на съществуващите институции, променят се взаимоотношенията между институциите. Тези промени следва да се осъществят по начин, който осигурява непрекъснатост на грижата за децата и учениците и институциите да получат необходимата подкрепа в преходния период.

2.2.2. Работа с родителите - родителите на деца с увреждания, включени в интегрираното обучение, имат сериозен дефицит на информираност по отношение на правата, компетенциите, отговорностите, начините на взаимодействие с образователните институции и отделните специалисти. Ефективното взаимодействие с родителите като активен участник в развиването на способностите и уменията на децата и учениците, е важна предпоставка за постигане на качествени и количествени резултати в този процес. В детската градина и училищата на територията на Община Главиница се работи непрекъснато за преодоляване на тези проблеми.

2.2.3. Работа с обществеността - има неразбиране на проблемите на децата и учениците със СОП, наложително е да се работи в посока чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички и за необходимата толерантност и търпимост.

2.2.4. Дейности за изява на децата и учениците - приобщаване към изявите на децата в детската градина и училищата - участие в празници, изложби, спортни прояви и др.

Приобщаващото и интегрирано образование имат широки социални измерения, затова са необходими не само мерки в образованието, но и единодействие на всички страни: ресурсни и общообразователни учители, родители, общественост и институции. Равният достъп означава достъп до качествено образование на всички деца. Това не означава еднаква грижа спрямо всички деца, а диференциране на грижата спрямо техните различни потребности.

2.2.5. Обезпеченост на образователната система със специалисти.

Осигуряване на специалисти - необходимо е повече учители да преминат обучение за работа с деца и ученици със специални образователни потребности, както и непрекъсната квалификация, свързана с новостите при обучението на деца и ученици със СОП. В някои случаи учителите по общообразователни дисциплини смятат, че детето със СОП е единствено и само ангажимент на ресурсния учител.

Анализът на компетентностите на педагогическите кадри за работа с деца и ученици с изявени дарби, със СОП, с проблемно поведение и в риск показва, че въпреки предоставените разнообразни възможности на национално, регионално и институционално ниво за обучение и придобиване на компетентности, се наблюдават дефицити в квалификацията на учителите. В училищата има назначени педагогически съветници, но в детските градини все още няма практики за назначаване на такива специалисти.

2.2.6. Кариерно ориентиране на учениците.

Общината и училищата следва да организират и координират своята работа по предоставяне на кариерно консултиране на децата и учениците като част от общата подкрепа за личностно развитие.

2.2.7. Работа с деца с изявени дарби.

Работата с деца и ученици с изявени дарби се осъществява в училищата, детската градина и читалищата. Отговорните институции в Община Главиница обединяват усилията си за развитие на заложбите на децата, за поощряване на детското и младежко участие в конкурси, състезания и олимпиади, както на местно, така и на областно ниво. Децата и учениците се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност и в заниманията по интереси. Усилията на читалищните институции са насочени към развитие на любителското художествено творчество, запазване на обичаите и традициите, осигуряване на достъп до информация, организиране на празненства, концерти, честванията.

Законът за предучилищното и училищно образование дава възможности за индивидуална подкрепа на дарбите на децата и учениците и чрез гъвкави форми на обучение във формалното образование и в свободното време.

2.2.8. Напускане на образователната система. Деца в риск.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение на учениците се осъществява от педагогическите съветници в училищата, както и от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН). Във връзка с ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 100 ОТ 8 ЮНИ 2018 г. за създаване на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, на територията на Община Главиница през 2024 г. децата и учениците успешно са записани и задържани в училищата и детската градина. Отпадналите от образователната система са живеещи със семействата си в чужбина.

Училищните ръководства и Община Главиница полагат усилия за ограничаване броя на учениците, които не посещават училище. Създадена е практика за всеки напуснал ученик директорите да подават информация до кмета на общината и до дирекция „Социално подпомагане” по местоживеене. За намаляване броя на тези ученици голяма роля играят изключително добрите контакти с училищните ръководства и отдел “Закрила на детето”.

Институциите по отделно водят активна политика в рамките на своите правомощия за предотвратяване на напускането на училище и връщането в образователната система на напусналите ученици. Факторите, водещи до напускане на образователната система, са идентифицирани. Необходимо е да се работи по преодоляването на проявата им за всеки конкретен случай. Високо се оценява и значението на ранното детско развитие и качественото предучилищно образование, като фактор за предотвратяване на отпадането от образователната система. Обхващането в детска градина на 4 години е изключително важно за езиковото, когнитивното, емоционалното и социалното развитие на детето. В същото време това дава възможност на родителите да са по-активни на пазара на труда.

III. ВИЗИЯ

Стратегията за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Главиница в периода 2025-2026 година е краткосрочен документ, който се основава на извършения анализ на потребностите за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Главиница, и идентифициране на тенденциите за развитие, като определя визията и общите стратегически цели на общинската политика за личностно развитие на децата и учениците до 2024 година, и на разбирането, че фокус на образователната система е личността на детето и ученика. Работата и интересите на всички участници в образователния процес трябва да бъдат в посока на основната цел – равен достъп и качествено образование за всички деца.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, образованието е национален приоритет и се развива в съответствие със следните принципи:

• единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;

• ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността да прилага усвоените компетентности на практика;

• равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;

• равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;

• хуманизъм и толерантност;

• съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;

• иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;

• прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;

• автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;

• качество на образованието;

• ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

Включването на подкрепата за личностно развитие в закона, отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки.

Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя, и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване.

Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти,

които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече с участието на самите деца.

Задачата на Стратегията е да формулира целите за развитие на училищното образование и предучилищното обучение, подготовката и личностното развитие на децата и учениците в Община Главиница, както и да очертае основните мерки за тяхното постигане.

Осъзнато и пълноценно изграждане на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в образователните институции и създаване на среда, осигуряваща на всяко дете качествено, достъпно и отговарящо на реалните нужди на пазара на труда образование, възможност да се учи и израства като личност, мотивирана според своите желания, възможности и приоритети, чрез осигуряване на ключови фактори и ресурси от всички заинтересовани страни в системата на предучилищното и училищното образование на територията на Община Главиница.

В съответствие с разпоредбите на чл. 174, ал.1 от ЗПУО, осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование /СПУО/, трябва да се осъществява съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Според чл. 176, ал. 1 от *ЗПУО* и чл. 4, ал. 2 от *Наредбата за приобщаващото образование,* подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици, в съответствие с индивидуалните им потребности и има за цел да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Редът за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа се урежда с *Наредбата за приобщаващото образование*. Съгласно чл. 171, ал. 1, т. 7 от *ЗПУО*, получаването на обща и допълнителна подкрепа е право на детето и ученика. Чл. 177, ал. 1 от *ЗПУО* и чл. 4, ал. 1 от *Наредбата за приобщаващото образование* определят два вида подкрепа за личностно развитие – обща и допълнителна.

Обща подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 от *ЗПУО*	**Допълнителна** подкрепа за личностно развитие по чл. 187 от *ЗПУО*
Насочена е към развитието на потенциала на всяко дете и ученик.	*Насочена е към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, след извършване на оценка на потребностите.*
1.екипна работа между учителите и други педагогически специалисти; 2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО; 3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за детските градини); 4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; 5. консултации по учебни предмети; 6. кариерно ориентиране на учениците; 7. занимания по интереси; 8. библиотечно-информационно обслужване; 9. грижа за здравето; 10. осигуряване на общежитие; 11. поощряване с морални и материални награди; 12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; 13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; 14. логопедична работа.	1. работа с дете и ученик по конкретен случай; 2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения и при физически увреждания; 3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и Специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; 4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за ученици със сензорни увреждания; 5. ресурсно подпомагане за ученици със специални образователни потребности. Съгласно чл. 82 от ***Наредба за приобщаващо образование,*** допълнителната подкрепа е: • **краткосрочна** (минимум 1 учебна година, максимум – до края на етап на обучение) • **дългосрочна** – повече от един етап или степен на обучение или за целия период на обучение.

Основен принцип на ***Закона за предучилищното и училищното образование*** е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 от *ЗПУО* – в домашни или болнични условия.

IV. ДРУГИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ПРЕДОСТАВЯЩИ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНАТА.

На територията на Община Главиница функционират следните социални услуги за деца от 3 до 18 г. възраст:

1. Социални услуги - резидентен тип.

1.1. Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания (ЦНСТ ДБУ), с. Малък Преславец.

Центърът е социална услуга, предоставяща жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, които не получават необходимата грижа в собственото си семейство поради различни причини (неглижиране на детето, починали родители, родители с психични, други тежки заболявания или наркозависимост, семейства, преживяващи тежка семейна криза; насилие в семейството и др.) или са лишени от родителска грижа и към момента на настаняване в Центъра са изчерпани възможностите за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. Капацитетът на центъра е до 14 потребители (момичета и момчета) на възраст от 3 до 18 г. Настанените са общо - 14. Настанените деца в центъра получават:

- Сигурна и безопасна среда за живот и задоволяване на основните им потребности от храна, подслон, сигурност и развитие. Осигурява се 24-часова грижа от персонала.
- Достъп до здравна профилактика, здравни грижи, лечение и рехабилитация;
- Консултиране и информиране – социално, психологическо, педагогическо, здравно, професионално и др.;
- Осигуряване на индивидуална подкрепа за преодоляване на проблемите във всекидневния живот;
- Задоволяване на образователните потребности. Посещават детска градина/училище, екипът на ЦНСТ стимулира познавателното им развитие и оказва подкрепа в процеса на обучение, имат осигурен училищен превоз.
- Условия и подкрепа за придобиване на знания и развиване на умения и готовност за живот;
- Възможност за свободно изразяване на мнения и взимане на самостоятелно решение, както и участие при обсъждането на въпроси, свързани с ежедневието и вътрешния ред и др.;
- Възможност да възстановят и поддържат връзка с родителите и семейството си, както и да създават връзка с приемни родители или осиновители, като това е съобразено с най-добрия интерес на детето.

Грижата за децата се осъществява от мултидисциплинарен екип, състоящ се от: ръководител, социален работник, социален педагог, детегледачки.

Потребителите на ЦНСТ получават съдействие за професионална ориентация от специалисти в подкрепяща услуга Център за обществена подкрепа – гр. Тутракан.

1.2. Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания (ЦНСТ ДУ), с. Дичево.

Центърът е социална специализирана услуга, с капацитет 12 деца, като възрастова група е от 3 до 18 годишна възраст. Услугата е 24 часова и се обезпечава от екип специалисти: управител, социален работник, социален педагог, ерготерапевт, медицински специалист, детегледачи и помощен персонал. Обособени са общи и работни помещения за обезпечаване на грижата за децата.

Целта на услугата е подобряване качеството на живот за пълноценно физическо, емоционално и познавателно развитие и социално включване на всяко дете в естествена за него

среда, чрез осигуряване на индивидуална грижа и подкрепа. Осигурява се 24-часова грижа от персонала.

Принципи и ценности: Зачитане на достойнството и личността на детето; Зачитане на индивидуалните особености на всяко дете и неговата лична история; Подпомагане на детето за вписването му в социална среда; Специална подкрепа и грижа, способстващи за максималното развитие на потенциала на детето с увреждане; Активно участие в обществения живот.

Настанените деца в центъра са на възраст от 13 до 16 г. възраст (момчета и момичета). Имат достъп до обучение. Посещават училище и Центъра за специална образователна подкрепа /ЦСОП/ – Силистра. Извозването се осъществява с общински превоз.

2. Социални услуги, предоставяни по проекти:

Проект BG05SFPR002--2.003-0042-C01 „**Бъдеще за децата в Община Главиница”**, процедура BG05SFPR002-2.003 „Бъдеще за децата“, финансирана по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд плюс. Специалисти с различен профил - психолог, рехабилитатор, логопед, педагог, медицинска сестра, стоматолог, социален работник и медиатор, назначени по проекта предоставят различни интегрирани здравно-социални услуги на деца от 0 до 18 години.

Целите на проекта са - предоставяне на услуги, включително в домашна среда, както и други видове консултативна подкрепа с цел превенция на рисковете от изоставяне на детето, намаляване на негативните тенденции, свързани с детската бедност, както и подобряване качеството на живот в контекста на Европейската гаранция за детето (ЕГД). На над 270 деца и ученици по домовете е предоставена здравно-социална и педагогическа подкрепа.

3. Механизъм лична помощ.

Услугата **„Личната помощ**“ е механизъм за подкрепа за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните потребности от личен, домашен или социален характер и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения. Към момента на изготвяне на стратегията на територията на Община Главиница от услугата „Лична помощ“ се възползват общо 12 деца до 18 г. възраст.

V. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА:

- принцип за законосъобразност;
- принцип за равните права и отговорности;
- принцип на устойчивото развитие;
- принцип на партньорство и координация;
- принцип на съгласуваност;
- принцип на концентрация и допълняемост;
- принцип на откритост и публичност.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Осъществяването на политика на автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация изисква процеса на приобщаване да се предвиди като инициатива и отговорност на самата детска градина и училището. В този смисъл в Закона е предвидено задължение на детските градини и училищата да приемат и да обучават деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания, като осигуряват съответната подкрепа според потребностите на тези деца и ученици.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. Гарантиране правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище, най-близо до неговото местоживеене и на правото му на качествено образование;

2. Гарантиране достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;

6. Системен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата и учениците;

7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина/училището, детето/ученика, семейството и общността;

8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището;

9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество;

10. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата и учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

VI. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ.

1. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: Осигуряване на оптимални възможности за развитие и пълноценна личностна подкрепа на децата и учениците.

2. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Оперативна цел 1: Осигуряване във всяка образователна институция на **процес и среда на учене**, които премахват в максимална степен пречките пред ученето и създават възможности за развитие и изява на децата и учениците.

Оперативна цел 2: Развитие на **компетентностите на педагогическите специалисти** за ефективно посрещане на разнообразието от индивидуални потребности на всички деца и ученици.

Оперативна цел 3: Подобряване на **материалните условия и достъпност на средата** за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности и с изявени дарби в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

Оперативна цел 4: Подобряване на **взаимодействието** между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Оперативна цел 5: Повишаване на **обществената информираност и чувствителност** относно целите, принципите и възможностите на приобщаващото образование.

VII. ОСНОВНИ МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.

Мерките са групирани според петте оперативни цели и представят насочващи основни направления и дейности за общината, образователните институции и другите държавни институции, които ще планират и изпълняват конкретни дейности, според своите компетентности. Мерките и дейностите могат да бъдат допълвани, съобразно конкретните общински особености и потребности.

➢ **По оперативна цел 1:** Осигуряване на **процес и среда на учене,** които премахват пречките пред ученето и създават възможности за развитие и изява на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Мярка 1: Осигуряване на качествено и задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа.

- Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно *Наредба за приобщаващото образование* за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците;

- Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие (чл. 10 от *Наредбата за приобщаващо образование*);

- Прецизиране на степента и вида на увреждане на конкретно дете, определяне на достатъчния брой часове за ресурсно подпомагане и на необходимата работа с други специалисти като психолог, логопед, рехабилитатор и др.;

- Организиране на обучение на педагогически съветници, класни ръководители, социални работници и обществени възпитатели по въпросите на приобщаващото образование.

Мярка 2: Прилагане в образователните институции на методи и подходи за ефективна работа с децата и учениците с обучителни трудности във формите за общата подкрепа за личностно развитие (чл. 20, 23 - 26 от Наредба за приобщаващото образование).

- Подготовка и осъществяване в единство на целта, средствата и методите на възпитателната работа, като целесъобразно се съчетават масови, групови и индивидуални форми на педагогическо общуване;

- Организиране на учене чрез правене за постигане на социални умения чрез атрактивни за децата и учениците интерактивни подходи и техники;

- Осигуряване на допълнителен и различен ресурс за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма – начин за достойно преживяване в социума, за учене, научаване и участие в естествената им социална среда, съобразно техните оптимални възможности.

Мярка 3: Организиране в образователните институции на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в съответствие с нормативната уредба - ЗПУО и Наредба за приобщаващото образование.

- Разяснителни дейности, подготовка, прилагане на нормативната уредба, развитие на практиките;

- Създаване в училищата и детските градини на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа – *чл. 188 и 189 от ЗПУО, чл. 124 от Наредба за приобщаващото образование*;

- Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП и изготвяне на седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика. Учителят/класният ръководител, заедно с екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, с детето и с родителите, индивидуализират учебната програма и персонализират начините и формите на обучение. Чрез непрекъсната комуникация обсъждат и споделят напредъка на детето, предизвикателствата в работата си и заедно намират начини за включване в самостоятелна дейност и учене там, където е детето;

- Използване на разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП. Прилагане на иновативни дидактически упражнения и игри за работа с ученици със СОП;

- Използване на мултисензорни инструкции – презентации на уроци, слухови, визуални и кинетични техники;

- Поведенчески интервенции за деца с хиперактивно поведение. Системи за поведенческо управление;

- Прилагане на арт-терапия и арт-педагогика за ученици със СОП;

- Използване на нормативните възможности за формиране на специални групи в училищата и детските градини при условията на чл. 194 от ЗПУО;

- Осигуряване на възможности за продължаване на обучението след VII клас, вкл. и професионална подготовка за учениците със СОП.

Мярка 4: Предотвратяване и адекватна и ефективна реакция при тежки нарушения на дисциплината и прояви на агресия и тормоз от и спрямо деца и ученици.

- Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата;

- Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие и с техники за преодоляването им;

- Провеждане на превантивни кампании срещу агресията и тормоза в училища и по общини.

- Запознаване с и прилагане на нови подходи за справяне с гневните изблици и напрежението, решаване на възникналите проблеми и конфликтните ситуации без провокиране на ново напрежение, проучване и установяване какво се крие зад проблемното поведение на децата;

- Формиране на ключови компетентности у децата и учениците за личностно развитие чрез обучение по емоционална и социална компетентност, умения за ефективно управление на емоциите, за саморефлексия и разбиране на другия, развитие на характера и позитивността;

- Прилагане в образователните институции на ефективни форми и методи за комуникация между училището и семейството;

- Въвеждане в училищата на практиката на наставничеството (индивидуална подкрепа за ученика от личност, която уважава) като начин за въздействие върху вътрешната мотивация;

- Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.

Мярка 5: Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране.

- Организиране на училищно, общинско или спортно ниво на спортни празници, вкл. и съвместно с деца и ученици със СОП;

- Организиране на кулинарни празници и състезания – на класно, училищно или общинско ниво;

- Организиране на публични изяви на групите за извънкласни дейности;

- Организиране, провеждане и участие в различни прояви и инициативи, съгласно Културния календар на Община Главиница.

Мярка 6: Подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Прилагане на системи за поощрения и награждаване на децата и учениците на училищно, общинско и областно ниво.

- Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби, съобразно *Наредба за приобщаващото образование*, чрез: осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби; осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи; осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт; осигуряване на възможности за участие в различни национални, регионални и общински изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, изложби и др.

Мярка 7: Дейностите по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие.

- Дейности по професионално ориентиране в училищата чрез игри, директно наблюдение и пряк контакт с хора от различни професии;
- Организиране на „Ден на кариерното ориентиране“.

Мярка 8: Предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

- Прилагане на нормативната уредба за оценяване на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на деца в риск, като се извършва оценка на рисковите фактори и за развитието и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда, и се създава план за краткосрочна допълнителна подкрепа;
- Подобряване на обмена на данни и координацията и сътрудничеството между институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система, и по обхвата на учениците, подлежащи на задължително обучение;
- Благотворителни акции за ученици в социален риск от изключване, вкл. и благотворителни и доброволчески дейности от ученици;
- Налагане на административни санкции, съгласно чл. 347 от ЗПУО.

Мярка 9: Използване на възможностите на Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, в сила от 11.10.2016 г.

- Организиране и участие в програми, свързани с профилактиката и промоцията на здравето на децата и учениците;
- Провеждане на превантивно-информационни кампании по повод: Месецът на трезвеността, 14 февруари - Ден на влюбените, 26 юни - Световен ден за борба срещу наркоманиите и 31 май - Международен ден за борба с тютюнопушенето;
- популяризиране на добри практики на гражданска активност и доброволчество;
- Участие в дискусии и информационни кампании за развитието и опазването на околната среда.

➢ **По оперативна цел 2:** Развитие на **компетентностите на педагогическите специалисти** за ефективно посрещане на разнообразието от индивидуални потребности на всички деца и ученици.

Мярка 1: Осигуряване на специалисти в училищата и детската градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Разширяване на психологическото обслужване на потребностите на децата и учениците и на обхвата на училища и детската градина, в които с децата и учениците работят педагогически съветници и психолози в изпълнение на *Наредба за приобщаващото образование* и *Наредба № 12 за професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти*;
- Осигуряване на необходимия брой логопеди и рехабилитатори на слуха и говора;
- Взаимодействие между образователните институции за съвместно ангажиране на специалисти;
- Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочна допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности;
- Развитие на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от три деца или ученици със специални образователни потребности в групата/паралелката (чл. 112 от *Наредба за приобщаващото образование);*
- Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги делегирани от държавата дейности (ЦОП, ЦСРИ, ЦНСТ) в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.

Мярка 2: Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите, за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

- Провеждане на обучения на училищно, общинско и на областно ниво (от РУО) за учители, педагогически съветници и други специалисти, работещи с деца и ученици, по теми, свързани с приобщаващото образование;

- Участие в регионални и национални обучения на педагогически специалисти, извън ЦПЛР, за разпознаване на потребността от обща или допълнителна подкрепа и за ефективна екипна работа за предоставянето на личностно подкрепа;
- Предоставяне на институциите и на педагогическите специалисти на информация за квалификационни възможности;
- Включване на квалификационен компонент, където това е възможно, в проекти на училищно, общинско и областно ниво.

Мярка 3: Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както и на координиращите екипи в училищата и детската градина по чл. 7 от Наредбата за приобщаващото образование.
- Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от обща подкрепа за личностно развитие на дете/ученик;
- Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете/ученик;
- Обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения по чл. 8, ал. 3, т. 1 от *Наредбата за приобщаващо образование;*
- Консултиране по конкретни казуси.

Мярка 4: Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.
- Организиране на форуми за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти – на училищно, общинско и областно ниво.

➢ **По оперативна цел 3:** Подобряване на **материалните условия и достъпност на средата** за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

Мярка 1: Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност като част от осигуряването на подкрепяща среда.

Мярка 2: Организиране на необходимите разумни улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.

Мярка 3: Реализиране на проекти по Националните програми на Министерството на образованието и науката, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата.

➢ **По оперативна цел 4:** Подобряване на **взаимодействието** между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Мярка 1: Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от страна на училищата и детската градина.

Мярка 2: Осигуряване на подкрепяща среда за семействата на деца и ученици с обучителни трудности и със СОП чрез развитие на ефективни форми за работа – консултиране психолози, логопеди, социални работници и др.

Мярка 3: Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие.

Мярка 4: Консултиране на родителите/настойниците на деца и ученици с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето/ученика.

Мярка 5: Взаимодействие между участниците в образователния процес по отношение отпадането от училище и обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици.

Мярка 6: Подобряване на координацията между институциите в образованието по отношение работата с деца и ученици в риск.

Мярка 7: Развитие на интересите, способностите, компетентностите на децата и учениците в областта на изкуствата.
- Танцово, музикално, изобразително и приложно изкуство;

- Участие в конкурси, фестивали, концерти и др.

Мярка 8: Развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците в областта на технологиите.

Мярка 9: Формиране на гражданска, екологична и природозащитна култура, приобщаване към националните и общочовешки ценности.

Мярка 10: Подкрепа за кариерното ориентиране на учениците.

Мярка 11: Развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците в областта на спорта.

- Спорт – учебно-тренировъчна и състезателна дейност, ваканционни занимания по спортовете: футбол, волейбол, тенис на маса и др.;

- Участие в спортни състезания на общинско, регионално, национално и международно ниво.

Мярка 12: Стимулиране на младежи и родители от уязвими етнически малцинства за придобиване на средно и висше образование.

- **По оперативна цел 5:** Повишаване на **обществената информираност и чувствителност** относно целите, принципите и възможностите на приобщаващото образование.

Мярка 1: Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности.

Мярка 2: Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение, в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование.

Мярка 3: Популяризиране на приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик, и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването, и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

VIII. УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е функция на анализа на потребностите на конкретните училища и детски градини и отчита, координира и обединява усилията на всички общински фактори и ресурси за решаване на общите проблеми. Общинската стратегия и общинските планове за действие са отворени системи, те следват динамиката на промяната в развитието на различните показатели, които определят възникването на нови потребности.

Община Главиница отговаря за цялостното изпълнение на общинската стратегия и приноса към изпълнението на областната стратегия. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците е изготвена съобразно изискванията на чл. 197, ал .1 и 2 от ЗПУО. Общинската стратегия обхваща период от две години.

За изпълнение на общинската стратегия, ежегодно до 30 април, общинския съвет, по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие. Общинската стратегия и съгласуваният и приет годишен план се изпращат на областния управител в Силистра до 15 май.

Реализацията на Стратегията трябва да се възприема като непрекъснат процес на наблюдение, оценка и актуализация, анализ и адаптиране на съществуващите насоки за развитие и дейности към новите обстоятелства. Ключова фаза е мониторингът, който включва наблюдението, оценката и контрола на реализацията на заложените цели и изпълнението на планираните дейности. Наблюдението е важен инструмент за провеждането на ефективна

политика за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Главиница, тъй като неговата основна функция е да дава обратна информация за степента на реализация на целите и приоритетите, и за евентуално предотвратяване на рисковете пред изпълнението на предвидените дейности.

Обект на наблюдението са напредъкът, промените и последиците от предприеманите действия. Той може да се разглежда като непрекъснат процес на събиране, анализ и оценка на информация, необходима за управлението и вземането на решения при изпълнение на стратегията, както и за нейна бъдеща актуализация.

IX. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ.

Важно условие за ефективното реализиране на Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е развитие на междуинституционалното сътрудничество чрез създаване на ефективни контакти, активни взаимодействия и съвместни действия между всички институции, участващи в осигуряването на подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, както и политиката за предоставянето на информация до обществеността. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност, както в процеса на разработване, така и по време на реализация.

Целта е да се популяризират сред широката общественост и заинтересованите страни ползите, положителните ефекти и резултатите от изпълнението на Стратегията.

Специфичната цел е да се привлече общественото внимание към дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Главиница.

Общинската стратегия за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците в Община Главиница 2025-2026 ще бъде публикувана на интернет страницата на Община Главиница.

X. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.

Постигането на целите на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора, свързани с основни аспекти от цялостната промяна:

1. Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от *ЗПУО*, брой деца/ученици със СОП в тях и процент спрямо общия брой деца и ученици със СОП.
2. Брой педагогически специалисти, участвали в краткосрочни обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
3. Брой институции със значително подобрение на материалната база – нови елементи на достъпна архитектурна среда, разкрит кабинет и др.
4. Брой деца и ученици получили подкрепа – по видовете подкрепа.
5. Брой отпаднали деца и ученици от системата на предучилищното и училищното образование.
6. Брой реализирани проекти и програми, пряко насочени към осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.
7. Брой разяснителни кампании и публикации, свързани с изпълнението на заложените стратегически цели и планираните дейности.

XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Главиница е разработена съгласно националните и европейски приоритети за осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците, отразявайки обективното състояние,

традициите и спецификата на всяка институция в системата на предучилищното и училищното образование.

Реализирането на стратегията е продължителен, отговорен, последователен и отворен във времето процес, който следва динамиката на промените. Постигането на целите е възможно с обединяване усилията на всички заинтересовани страни.

Законът за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващо образование са нормативните основания за организиране на образователната среда и нейните елементи чрез обединяване на ресурсите на всички държавни и местни органи и институции.

За изпълнение на общинската стратегия ежегодно до 30 април общинският съвет по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието – Силистра, приема годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие съгласно чл. 197, ал. 3 от ЗПУО. Събирането на информация за изпълнените дейности и постигнатите индикатори по изпълнение на целите на общинската стратегия се координира и обобщава от общинска администрация след представени данни от всички заинтересовани институции три месеца преди да изтече срокът на стратегията. В същия период започва и организацията за изготвянето на нова областна стратегия за следващия период.

……/пп/……
Месут Алиш
/Председател на ОбС- Главиница/